

RAZMIŠLJANJE PRED OSMIM MARCEM

Kje so ženske?

Spet bom, kot že nekajkrat pred osmim marcem, pisala o takolimenovani ženski problematiki. Vsako leto se na moč trudim, a kaj, ko se nič ne spremeni ali pa malo, pre malo! Naj prepišem svoj članek iz 1975. leta? Saj bi nihče ne opazil, da je bil napisan pred šestimi leti. Težave žensk so namreč popolnoma enake.

Neva, napiši vendar kaj o tem, kako malo direktoric je za Bežigradom, kako malo jih je v družbenopolitičnih organizacijah, napiši, da imamo skoraj same učiteljice, ravnateljice pa so praviloma moški, me bodri uredniški odbor »Zbora občanov«. Pa to napiši, da so na vseh sestankih (od krajevne skupnosti do občine, mesta, republike in zveze) v večini sami moški. Ženske so tam le za okras. Pa še med njimi jih večina kuha kavo ali piše zapise. In ne pozabi zapisati, kako so moški prepričani, da morajo njihove ljube žene pospravljati, kuhati, prati, sploh skrbeti za dom in družino. Ženske so trojno obremenjene, moški pa... No, ideje so letele, predlogi so se kopičili.

Prav, pa sem se vsedla in napisala še en članek o tem, kako so ženske enakopravne. Na papirju že, v življenju pa...

Naš občinski list »Zbor občanov« ima izdajateljski svet. Med 18 člani najdemo dve ženski (11 odstotkov). Uredniški odbor »Zbora občanov« šteje 11 članov, med njimi sta dve ženski (18 odstotkov). Pa naj mi kdo ne reče, da ni novinarjka skoraj toliko kot novinarjev?

Upam, da mi uredniki (moški seveda) ne bodo črtali tegale delčka. Tajnica uredništva mi je namreč zaupala, da jim vedno ona skuha jutranjo kavo. Njim pač ne pride na pamet, da bi jo lahko postavili in skuhali sami. Popijejo pa jo vedno radi...

Bežigrad – moška občina

Pravimo, da so ženske v naši družbi z moškimi enakopravne. Pravimo, da se jim ni treba več borovati za svoje pravice.

Nekateri, predvsem moški, celo trdijo, da se bodo morali oni kmalu začeti borovati za svoje pravice, ker jim ženske že »ra- stejo čez glavo«. Pa bodimo bolj konkretni. Poglejmo, kako je s tem v naši občini. Pri tem pa imejte neprestano pred očmi, da je od vseh zaposlenih tudi v naši občini približno polovica žensk.

Tudi naša, bežigradska občina ima kot vse slovenske in jugoslovanske občine za župana moškega. Lahko torej rečemo, da je v naši ožji in širši domovini 0,00 odstotka predsednic občinskih skupščin. S tem odstotkom mogoče rečeno res ne moremo biti zadovoljni.

Bežigradska skupščina ima dva predsednika zbora in eno predsednico zbora (krajevnih skupnosti).

Predsednik izvršnega sveta je moški, med tremi podpredsedniki najdemo eno podpredsednico. Sicer pa so v tem 15-članskem izvršnem svetu 4 ženske (26 odstotkov).

Predsednik bežigradskih sindikatov je moški. Imajo še podpredsednika in sekretarja.

vali s predsednico. Zato pa imajo podpredsednika in sekretarja.

Direktorice – kje ste?

Občinska kadrovska služba mi je posredovala še bolj zanimive podatke. Oglejmo si, kako so ženske zastopane ali bolje rečeno nezastopane v delovnih organizacijah po naši občini.

Za Bežigradom je bilo lani 249 direktorjev delovnih organizacij, sestavljenih organizacij združenega dela in temeljnih organizacij združenega dela.

Na področju gospodarstva je ena samcata direktorica in to v GP Bežigrad, TOZD Grad-bena operativa.

V zdravstvu, čeprav so tam ženske v večini, najdemo spet samo eno direktorico – v TOZD osnovnega zdravstvenega varstva v ZD Bežigrad.

V trgovskih organizacijah (to, da so trgovke večinoma ženske, vedo že vrabci na stre-

področju socialnega skrbstva pa 7.

Med družbenopolitičnimi skupnostmi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi naše občine je spet samo ena ženska vodilna oseba – v Zavodu SRS za cene.

Na vodstvenih ali vodilnih delovnih mestih je v naši občini le 9,2 odstotka žensk. Če

Življenje zahteva več od ženske

Pa seveda ni tako. Življenje zahteva od ženske več. Včasih so bile ženske samo gospodinje, zaposleni pa so bili samo moški. Po vojni so se pričele tudi ženske množično zaposlovati. Pridobile so si tisto najvažnejše – ekonomsko neodvisnost. S tem so seveda postale enakopravnejše, a še ne enakopravne! Svojim tradicionalnim nalogam, ki so jih opravljale kot gospodinje, so dodale nove; službe in terensko delo.

Lahko rečem, da smo ženskam neprestano vcepili v glave, naj se zaposlijo, naj postanejo aktivne v službi, družbi. Istočasno pa seveda nismo spreminjali moških. Ti v povprečju še vedno mislijo, da mora samo ženska skrbeti za dom in družino.

Po drugi strani pa današnji družini bore malo pomagamo.

Ni servisov, ni obratov družbene prehrane, kjer bi se dalo poceni in zdravo jesti. Gospodinjstvom aparatom (pralnim, pomivalnim strojem, drobnim aparatom, štedilnikom smo nabili visoke davke, kot da bi želeli, da bi ljudje še vedno prali in pomivali na roke...

Neelastično otroško varstvo

Pravimo, da nas je Slovenec premalo. Pa veste, zakaj? Naši ginekologi, ki opravljajo splave, pravijo, da se marsikatera starša ne odloči za drugega ali tretjega otroka zato, ker se zavedata, da zanj ne bosta dobila varstva!

Naši vrtci pa ob vsej tej stiski naših mater in očetov še naprej mirno spijo in se še upajo na glas pritoževati, da imajo nizke osebne dohodke. Organizirajo pa nič! Ne popoldanskega varstva, ne varstva v drugih družinah, čeprav je samo v Ljubljani 8 tisoč otrok brez varstva!

Pa bi se že davno lahko zganili in organizirali v vsakem vrtcu ali več vrtcih skupaj biro za varovanje otrok. Zakaj dopuščamo črno varstvo, ko bi ga lahko legalizirali, tistim redkim črnim varuhinjam, ki niso primerne, pa bi morali varstvo prepovedati!

In ne samo to! Vrtci postajajo strahovito dragi. Potihem se govori o tem, da se praznijo, da bodo ženske raje ostajale

doma. Zakaj ženske? Zato, ker smo še patriarhalna družba in to od njih pričakujemo.

Če bi moški ostal doma, bi se mu vsi smejali in ga proglasili za lenuha. Tako se je namreč zgodilo mojemu znancu, ki je bil v službi, pa izredno študiral. Žena, ki je po rojstvu diplomirala, se je zaposlila. Potem je sklenil, da bo diplomiral še on. Varoval bo otroka in doma študiral. In veste, kaj so jima rekli v vrtcu? Da je mož navaden delomrznec in so jima šteli v dohodek plačo žene, za moža pa prišteli povprečni slovenski dohodek?!

Kako naj bom enakopravna?

Kako naj pripravim moža, da bo delal, bo morda dejala večina žensk. Saj niti kuharice ne zna prijeti! Ja, to je hud problem. Raziskava o sodobni družini, ki jo je napravila Gabi Čačinovič-Vogrincič, sociologinja in predavateljica na Višji šoli za socialne delavce v Ljubljani, pravi, da so se anketirane ženske bale pomenka z možem na to temo. Zakaj? Vedele so, da je prepričanje neizbežno. Moški, ki ni navajen opravljati domačih opravil, se svojim ugodnostim pač ne more odreči. In takih ni tako malo! Moških namreč, ki bi bili prepričani, da imajo ženo zato, da jim kuha, pere in rodi otroke. In ni niti tako malo žensk, ki so prepričane, da je tako prav...

Rešitvi sta torej dve: osvestiti moške in ženske, kar gre – kot vse kaže – zelo počasi. Po drugi strani pa podružiti družino. Kaj? To pomeni, da naj bi del domačih opravil za nas opravljali servisi. Teh pa je – kot sem že zapisala – malo, pa še tisti redki, ki so, niso poceni.

Največji problem pa je vse-kakor otroško varstvo. In predlagala bi, da se o njem širše spregovori, bolj odprto in predvsem kritično!

Materam, očetom, vzgojiteljicam, vzgojiteljem, učiteljicam in učiteljem pa predlagam, naj že enkrat prično vse otroke vzgajati v zares enakopravne ljudi. Tako pa še vedno potiskajo deklice v roke štedilničke, kuharice; dečkom pa vijake, avtomobile...

Zanimivo bi bilo tudi izvedeti, koliko kuhajo, perejo, pomivajo in se ukvarjajo z otroki naši občinski velemožje. Če »vrhovi« ne mislijo tako, potem ni prav nič čudno, da je med vodilnimi malo žensk. Tiste, ki pa že uspejo, pa veliko bolj kritično opazujemo kot moške.

NEVA ŽELEZNIK

Ženske v krajevnih skupnostih

V naši občini imamo 28 krajevnih skupnosti. V vsaki krajevni skupnosti imamo predsednika skupščine krajevne skupnosti, predsednika sveta krajevne skupnosti, predsednika krajevne konference SZDL in tajnika krajevne skupnosti.

Med 28 predsednikov skupščine krajevne skupnosti imamo samo eno žensko (Roža Erman v KS Jože Štembal).

Med 28 predsednikov sveta krajevnih skupnosti imamo dve predsednici (Darinka Bohinc v KS Ježica in Nado Verbek v KS Savsko naselje I).

Med 28 predsednikov KK SZDL sta spet dve ženski (Jana Fugina v KS Bežigrad – jug in Erika Vrhunec v KS Savsko naselje III).

Med 28 tajnikov krajevnih skupnosti imamo pet žensk (Danica Franko v KS Jože Štembal, Majda Iljaš v KS Koroških partizanov, Milko Gerbec v KS Savlje-Kleče, Jelko Godec v KS Stožice in Danica Franko v KS Ivan Kavčič).

Mislim, da tudi tega zastopstva žensk v krajevni samoupravi ni treba komentirati...

Prav tako moška je tudi občinska konferenca ZKS Bežigrad. Sekretar je moški, predsednik tudi moškega spola je še šest izvršnih sekretarjev.

Le bežigradska Zveza socialistične mladine se lahko poh-

hi je spet samo ena direktorica – in to v SOZD Astra, kjer je članica kolegijskega poslovnega organa.

Na področju izobraževanja in vzgoje je 13 direktoric, na

bi bile ženske zares enakopravne, bi jih moralo biti polovica.

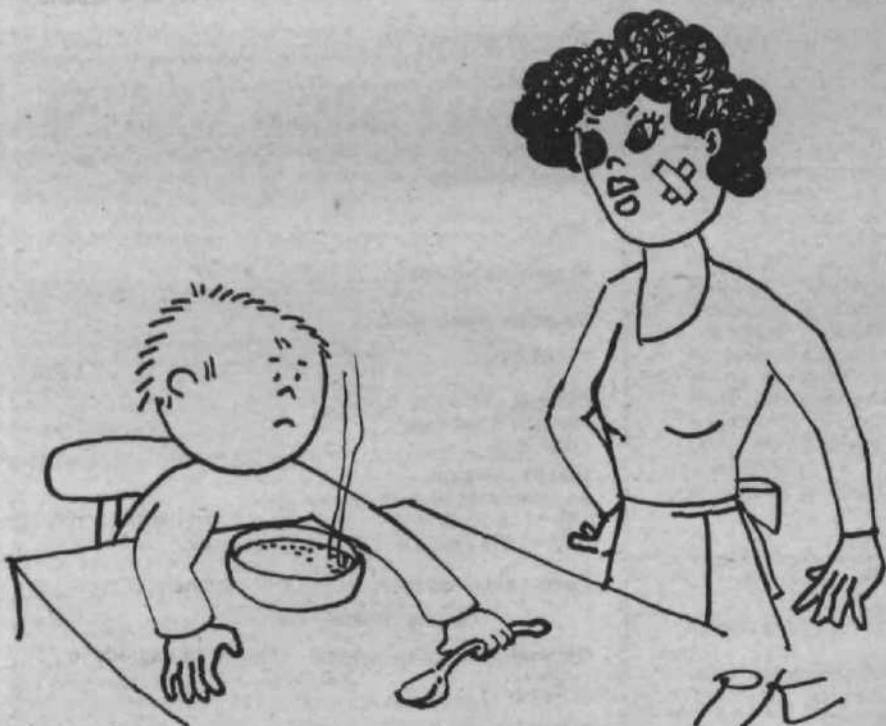
Zakaj je tako?

Vzrokov, zakaj je tako, je na tisoče. Vseh seveda v tem prispevku ne bom ponovno naštevala, saj bi vas potem zares utegnilo dolgočasiti.

Tisti, ki so najbolj za luno, so pač prepričani, da ženske niso sposobne za vodilna in za bolj odgovorna delovna mesta.

Drugi, ki so malo manj za luno, trdijo, da so sicer dovolj sposobne vendar pa zaradi otrok in skrbi za dom in družino ne morejo prevzeti odgovornejših dela. Torej lahko rečem, da velika večina (moških in žensk) meni, da se mora ženska najprej izkazati kot mati, šele nato kot delavka. Za moškega pa so prepričani, da se mora najprej izkazati kot delavec in šele nato (ali sploh ne) kot oče in gospodinjec.

Ja, res imamo lep zmešan svet. Pa naj še enkrat – kot že tolikokrat – zapišem, da bi morala imeti moški in ženska resnično enake možnosti (ne samo na papirju) za uveljavljanje svojih želja in potreb. OBA – naj bi bila uspešna (po svojih sposobnostih seveda) v poklicu in kot starša. Oba morata skrbeti za vzgojo otrok, oba za skupen dom. To pa z drugimi besedami pomeni, naj oba pereta, pomivata posodo, kuha-ta, likata, previjata otroke, oba hodita v službo.

– Jej, sinko, sicer ne boš nikoli tako močan kot oče!